

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_Kot06
Vypracoval(a), Dne	Irena Kotková, 1.11.2012
Ověřeno (datum)	2.11.2012
Předmět	Dějepis
Třída	V.A
Téma hodiny	Kultura Mezopotámie, epos o Gilgamešovi
Druh materiálu	Pracovní list vytvořený v programu WORD
Anotace	Základní informace o eposu o Gilgamešovi Podoba hliněné destičky – psacího materiálu v Mezopotámii Dva úryvky z eposu – próza, poezie Otevřené otázky směřující k pochopení textu a hlavních myšlenek starověkého eposu Snaha o pochopení přesahu tohoto starověkého díla do dnešní doby

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE \

Epos o Gilgamešovi

Jedno z nejstarších děl světové literatury

asi 1 700 PNL

dochován na hliněných tabulkách

Tři hlavní myšlenky díla:

- touha člověka po přátelství
- obavy člověka ze smrti
- rada - prožít život plný radosti z všedních požitků

Dostupný pod licencí Creative Commons na www:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sumerian_MS2272_2400BC.jpg

Gilgameš byl skutečná postava, která žila kolem roku 2 700 PNL.

Přátelil se s Enkiduem. Vykonal spolu spoustu slavných činů.

O lásku Gilgameše stojí bohyně Ištar, Gilgameš ji odmítne, Enkidu se jí proto posmívá, za to je bohy zabít.

To připomene Gilgameši jeho vlastní smrtelnost a začne hledat něco, co mu má zajistit nesmrtelnost.

Úryvek z díla:

Tu se Uta-napištim nad Gilgamešem slitoval a řekl: „Nechci, aby sis ode mne odnesl zklamání, proto ti ještě jednou poradím. Na dně oceánu se skrývá rostlina podobná bodláku, trnitá jako růže. Kdo ji okusí, tomu se vrátí mládí a jeho život nebude mít konce.“

Jakmile Gilgameš vyslechl radu, spustil s Uršanábim loď na moře a vyplul. Uprostřed oceánu si uvázal Gilgameš na nohy těžké kameny a seskočil z lodi do vln. Kameny táhly Gilgameše na mořské dno a na mořském dnu spatřil rostlinu podobnou bodláku. Utrhl ji a nedbal, že mu popíchala ruce. Potom odřizl kameny z nohou a zbaven tíže vyplul na hladinu. Když opět stanul na lodi, ukázal rostlinu lodivodu Uršanábimu: „Konečně ji mám," řekl, „konečně mám rostlinu, které se říká ‚Mladým se stává stařec‘. Vezmu ji do města Uruku a podělím jí lidi. Také já z ní budu jíst a vrátím se k svému mládí. Konečně je mám," radoval se, „konečně mám v rukou svoje mládí a nesmrtelnost.“

Lod' přirazila ke břehu a v cestě pokračovali pěšky. Kvečeru usedli a pojedli. Než ulehli ke spánku, vyhledal Gilgameš studnu s chladnou vodou. Sestoupil dolů, aby se umyl a osvěžil. Kouzelnou rostlinu položil do trávy. Vůni rostliny ucítil had a vylezl z vody. Zmocnil se rostliny a odplazil se s ní. Sotva zaťal do rostliny zuby, odhodil starou kůži a zaleskla se na něm zářící mladá kůže. Gilgameš se umyl, sklonil se pro rostlinu, ale nespátřil ji na místě, kam ji odložil. Hledal ji dlouho a zoufale, prohledal kdejaké křoví, kdejaký trs trávy, ale rostlinu nenašel. Vrátil se s pláčem k Uršanábimu: „Nač to všechno bylo, Uršanábi," naříkal Gilgameš, „pro koho jsem se namáhal. Ničeho jsem nedosáhl. Držel jsem v rukou nesmrtelný život a proklouzl mi mezi prsty jako vítr.“

I vydal se Gilgameš s Uršanábim k městu Uruku. Po dvaceti dvouhodinách pojedli, po třiceti dvouhodinách ulehli. Zrána se vydali na pochod a vynořily se před nimi hradby Uruku. Po dlouhé době uviděl Gilgameš zase uruckou hradbu, své dílo. Zármutek z něho opadával jako voda po zátopě.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Jsem odsouzen k smrti jako každý člověk," řekl k Uršanábimu, „ale můj život se zachytil v mých skutcích. Nad mými skutky nevládne smrt."¹

Úryvek z díla:

Rada šenkýřky unavenému Gilgamešovi ze závěru příběhu:

Kam běžíš, Gilgameši?
Život, jež hledáš, nenalezneš!
Když bozi lidstvo stvořili,
lidstvu v úděl smrt dali,
život však v rukou svých ponechali.

Naplň si žaludek, Gilgameši,
ve dne i v noci se raduj!
Denně pořádej slavnosti,
tancuj a vesel se ve dne i v noci!
Neb toto je údělem lidstva!²

Úkoly k textu:

1. Ke komu se Gilgameš obrátil s otázkou jak získat nesmrtelnost?
2. Co musel Gilgameš získat pro svou nesmrtelnost?
3. Kde tuto pomůcku nesmrtelnosti našel?
4. Jak to s touto pomůckou nesmrtelnosti dopadlo?
5. K jakému závěru došel Gilgameš při návratu do rodného města Uruku?
6. Zde je použito jedno pěkné přirovnání. Vypiš si ho.
7. Co poradila Gilgamešovi šenkýřka z hospůdky?
8. Co řekla šenkýřka o lidské smrti?
9. Pracovali jsme se dvěma různými překlady do češtiny. O jaké literární druhy se jednalo?
10. Na jakém materiálu se dochoval originál tohoto nejstaršího literárního díla?
11. Domníváš se, že tato literární památka má co říci čtenáři na začátku 21. století? ANO – NE
12. Svě tvrzení z bodu č.11 odůvodni.

¹ PETIŠKA, Eduard. *Příběhy, na které svítilo slunce*. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1967. s. 119-120.

² SKLADANÝ, Marian a kol. *Dějepis pro 5. ročník základní školy*. 1. vyd. Praha: SPN, 1988. s. 216.